

SMS Nyhedsbrev November 2008

St. Mathew's skolerne og Danidas civilsamfundsstrategi

St. Mathew's skolerne

Dengang vi startede St. Mathew's i Birganj, var vi meget bevidste om, at vi ville lave skole. Uddannelse er rygraden i al udvikling, siger man i Bangladesh. Og vi ved også alle sammen, at en god skolegang er grundlaget for al senere uddannelse. Vi ville derfor lave skoler, der ikke bare leverer en god undervisning. Undervisningssproget skulle være engelsk, så at eleverne kunne lære at beherske ikke bare deres modersmål, men blive i stand til at begå sig også engelsk i en globaliseret og stadig mere computeriseret verden. Vi ville også i samarbejde med danske lærere og uddannelsesinstitutioner uddanne lærere efter moderne pædagogiske principper. På den måde kunne St. Mathew's skolerne blive model skoler og med tiden blive en kilde til inspiration for andre skoler i Bangladesh. Dette sker bl.a. gennem en semi-permanent tilstedeværelse af danske volontører, hvoraf flere er færdiguddannede og erfarne lærere.

Udviklingsaktiviteterne

Men hvis man virkelig skal skabe blivende forbedringer i folks liv, er det ikke nok med en god skolegang. Man nødt til at sætte ind på flere fronter. Derfor har vi også fra begyndelsen villet lave andre aktiviteter end selve St. Mathew's skolerne. Vi ville lave ting, som ville forbedre folks hele livssituation – især med fokus på de svageste – og vi ville bruge skolerne som en slags rygrad i vores aktiviteter. Derfor gik vi med i Birganj kommunes program for at hjælpe fattige folk til at få et hensigtsmæssigt toilet. Det var også derfor vi gik i gang med at etablere en månedlig handicapdag på skolen i Birganj. Og det er også derfor vi søger midler til at åbne skrædderuddannelse for piger, der ikke kan gå i skole længere. Disse aktiviteter vil hverken svække eller forstyrre skolearbejdet. De vil tværtimod være med til at forbedre SMS's omdømme og vores troværdighed og dermed skaffe flere elever til skolerne. Således vil skolerne og de andre aktiviteter gensidigt gavne hinanden. Fortalervirksomheden Men der er endnu en aktivitet, som hører med til billedet af vores indsats i Bangladesh. Vi vil også bruge skolerne til at komme i kontakt med en vigtig gruppe mennesker, nemlig børnenes forældre. Ved at melde børnene ind i vores skole har de jo alle sammen foretaget et bevidst valg for børnene og deres fremtid. De betaler skolepenge og er derfor interesseret i at børnene får et godt resultat og udvikler sig sundt og godt. Det er altså folk, der vil noget – folk der stiller krav – folk der ikke finder sig i hvad som helst. Det er også folk, der har holdninger og gerne diskuterer dagens og tidens emner. De er opinionsdannere og derfor vigtige personer i spillet om, hvordan deres lokalsamfund skal udvikle sig. Og så er de jo vælgere og har indflydelse på, hvad der sker i deres by og deres land. De og deres holdninger er derfor også interessante for lokalpolitikere. Og DERFOR er de en interessant målgruppe for os at være i kontakt med. Og vi vil gennem foreningsarbejde, fortalervirksomhed, foredrags- og diskussionsarrangementer tage en række forskellige emner og problematikker op med dem. Det vil dreje sig om demokrati, tværkulturel forståelse, ligeberettigelse og menneskerettigheder, miljø og økologi, bæredygtig udvikling, sundhed, HIV/Aids osv. osv. Alt sammen båret af vores skole- og udviklingsarbejde som rollemodel for, hvilke værdier der kunne være bærende i lokalsamfundet.

Hvad har det nu med Danidas civilsamfundsstrategi at gøre?

Ved nærmere eftersyn viser det sig, at vi faktisk arbejder i smuk overensstemmelse med Danidas civilsamfundsstrategi og dens tre centrale begreber:

1. Serviceydelser

2. Kapacitetsopbygning

3. Fortalervirksomhed

Serviceydelser betyder f.eks. at man laver skoler, klinikker og latriner for udenlandske penge. Det er ikke noget, Danida umiddelbart er begejstret for. Disse ting bør de lokale myndigheder stå for og vi bør ikke bare komme udefra og levere de ydelser, som myndighederne måske forsømmer at levere. Imidlertid ved Danida godt, at serviceydelser i nogle sammenhænge er både nødvendige og hensigtsmæssige. Så Danida lægger meget vægt på, at serviceydelser bliver leveret med omtanke og ses i et større strategisk perspektiv. Der skal indbygges lokalt engagement og bæredygtighed i aktiviteterne, så organisationer og deres ansatte kommer til reelt at repræsentere mennesker i lokalområdet i stedet for bare at administrere projekter og derigennem sikre sig og sine gode jobs.

Kapacitetsopbygning betyder, at man arbejder med at opbygge de lokale samarbejdspartners kapacitet til at lede og administrere projekter, til at lave fortalervirksomhed overfor f.eks. politikere og andre nøglepersoner, til at forstå og kombinere alle aktiviteter som fortalervirksomhed, og til at mobilisere deres bagland og inddrage dem i demokratiske processer.

Fortalervirksomhed betyder, at man arbejder for at sikre udsatte gruppers rettigheder. Det kan ske gennem politiske kontakter, kampagner eller andet. Det er altså aktiviteter, der forsøger at påvirke beslutningstagere og borgere på alle niveauer – lokalt, regionalt, nationalt eller internationalt. Fortalervirksomhed har derfor til formål at forme og påvirke politiske, økonomiske, kulturelle og sociale processer og beslutninger, så livsvilkårene for et stort antal mennesker forbedres. Det er naturligvis enhver regerings opgave at tage vare på sine borgeres ve og vel. Civilsamfundet – dvs. borgerne og deres egne institutioner og organisationer – har derimod til opgave at være myndighedernes vagthund og melde ud, når borgerne ikke får deres rettigheder.

SMS og fortalervirksomhed

I SMS tager vi disse tre elementer meget alvorligt og konkret. Vi er bevidste om at levere serviceydelser (f.eks. latriner) med omtanke. Vi er sammen med en lang række andre private organisationer gået ind i dette samarbejde med myndighederne, fordi vi ved, at en sund hygiejne sammen med rent drikkevand er forudsætning for en reduktion af sygelighed og børnedødelighed og for forbedring af folkesundheden. Og modtagerne af vores bidrag til latriner har selv ydet væsentlige bidrag i form af manuelt arbejde og gået ind i undervisning om bedre hygiejne i og omkring hjemmet. Vi er også sammen med de andre organisationer gået i dialog med de lokale myndigheder om, hvordan de kan nå længst med de til rådighed værende midler.

Fortalervirksomheden kommer klarest til udtryk i samarbejdet med skolebørnenes forældre. Vi har i 2008 holdt tre møder eller seminarer og denne aktivitet vil blive opretholdt og udbygget. Ligeledes er vores klinikdage for handicappede en god anledning til fortalervirksomhed for handicappede og deres rettigheder. Og igennem samarbejdet med to andre organisationer er vi med i en samlet fortalervirksomhed på lokalt og regionalt plan for børn, handicappede og kvinder.

Kapacitetsopbygning af skolernes lærere i fuld gang, dels i form af specielle lærerkurser og dels gennem danske volontørers faglig supervision af undervisningen. Konkret kapacitetsopbygning af projektledelse, bestyrelser og andre medarbejdere er ikke iværksat endnu, men vil blive iværksat i takt med der skaffes økonomiske midler dertil.

Tværgående hensyn

Der er dog også nogle såkaldte ”tværgående hensyn”, som præger Civilsamfundsstrategi-en. Det er:

1. Køns-aspektet – dvs. at mænd og kvinder har lige ret til at deltage i udviklingsprocesserne

2. Miljø-aspektet – fattigdomsbekæmpelsen skal tage hensyn til miljøet

3. Demokrati-aspektet – folkelig deltagelse, demokratisering, god regeringsførelse og respekt for menneskerettighederne er forudsætninger for varig fattigdomsbekæmpelse

I SMS lever vi op til køns-aspektet ved at vi prioriterer optagelsen af piger i skolerne. Vi sikrer en ligelig repræsentation af mænd og kvinder i medarbejdergruppen og en vis re-præsentation af kvinder i (skole)bestyrelserne. Og vores indsats for kapacitetsopbygning gennem skrædderuddannelse er forbeholdt piger. Miljø-aspektet har ikke været ret synligt til dato. Dog er det en naturlig del af skolernes hverdag, at børnene opdrages til at holde naturen ren og forureningsfri, sparsommelighed i forhold til resurser og bevidsthed omkring økologi. Desuden overvejer vi at lave et træplantningsprogram sammen med de to partnerorganisationer. Demokrati-aspektet bliver for alvor synligt, når der bliver etableret både forældreforening og elevforening. Vores organisation har ikke nogen særlig solid lokal forankring endnu. Men det er planen, at elevforeningen og forældreforeningen vil indgå i bestyrelserne for både skoler og organisation og derigennem vil alle eleverne allerede fra de yngste klasser lære demokratiets spilleregler og dets muligheder.

Prioriteringsområder

Endelig er der forskellige særlige prioriteringsområder, som Danida gerne fremmer:

1. Forebyggelse af voldelige konflikter
2. Forebyggelse af HIV/Aids
3. Indsats til støtte for børn og unge.

Voldelige konflikter opstår ofte, når uvidenhed og fordomme om andre får lov til at råde. Ofte er det religiøse forskelle, der udløser spændinger og fjendtlighed. I SMS er vi meget bevidste om, at vi arbejder i et område med både muslimer, hinduer og kristne. Vi har dog mange års erfaring for, at når mennesker af forskellig religiøs observans arbejder sammen om fælles mål, udvikler der sig rummelighed og konfliktforebyggende modeller. Både medarbejdergruppe og bestyrelser er derfor bevidst sammensat af mennesker fra alle tre religiøse samfund, og selv de stærke spændinger rundt omkring i verden har ikke formået at slå sammenholdet i stykker. Forebyggelse af HIV/Aids er ikke rigtigt kommet på SMS's dagsorden endnu. Det er imidlertid planen at det kommer, når eleverne på skolerne kommer i 6. klasse og derover samt når skrædderuddannelse for piger starter. Først vil emnet dog blive sat på dagsordenen i bestyrelserne og på forældreseminarer. Det er svært ikke at se skoleprogrammet St. Mathew's Schools som en grundig og løfterig indsats til støtte for børn og unge. Selvom det formelle skoleforløb op til 10. klasse vil blive suppleret med mulighed for stipendier for fattige og dygtige elever, så de kan læse videre. Desuden vil der naturligvis være ekstra-curriculære aktiviteter til udvikling af elevernes musiske, sportslige og andre kompetencer ligesom der vil være en grundig indføring og oplæring i brug af computere og Internettet.

Et spørgsmål om menneskerettigheder

Hvorfor ønsker vi overhovedet at være en del af dette? Vi kunne jo bare lade være. Men nej, det kan vi ikke i SMS. Vi kan ikke klare at se, at andre mennesker lider. Vi ved, at folk lider på grund af deres fattigdom og at fattigdom opstår når folk berøves deres rettigheder. Og vi ved, at vi har midler og forudsætningerne for at gøre noget. Så derfor er vi med. Menneskerettigheder er jo ikke forbeholdt os...

Filip Engsig-Karup, SMS Danmark

Kilde: Projektrådgivningens retningslinier for Minipuljen